Rok III. Kraków, czwartek 19 lutego 1920. Nr. 47.

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: KRAKÓW, ULICA ORZESZKOWEJ L. 7.
Nr. telefonu 279. — Konto czekowe P. K. O. Nr. 141.123.
Redakcya rękopisów nie zwraca.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. wpół do 12 do wpół do 1 w południe.
Cena numeru 80 halerzy.

PRENUMERATA: w Krakowie miesięcznie 20— Kor., kwartalnie 60— Kor.
z odnoszeniem do domu „ 22— „ „ 66— „
Na prowincyi: ..... „ 22— „ „ 66— „
Za granicą: .... „ 24— „ „ 72— „
CENA OGŁOSZEŃ: 1 w. pet. I-szp. 1 K 50 h; w rubryce Nadesłane w. pet. 5 K, w tekście 1 w. pet. 7 K. — Zawiadomienia ślubne i gratulacye: 30 K;

Kraków, 18 lutego 1920.

Wszyscy, którzy przeżyliśmy ostatnie lata i byliśmy świadkami wzniosłych słów i porywów Wilsona, czujemy, że ludzkość jeszcze nie jest przygotowana do wielkich i wzniosłych idei przez niego głoszonych. Ów Feniks, który miał powstać z popiołów, ten nowy świat wybudowany przez wolne narody, zginął w zarodku. A najgorsze to, że sam Wilson przekonywuje się, że jego hasła przebrzmiały bez echa, że go właśni jego alianci oszukują dla swych interesów materyalnych i dlatego musi nawet obecnie grozić koalicyi, że zerwie z nią wszelkie stosunki, jeżeli w myśl jego zasad nie oddadzą Jugosławii Rjeki i nie załatwią sprawy tureckiej. Robi on jednak wrażenie orła o przestrzelonem skrzydle, zrywa się pod niebiosa, ale brak mu już sił i obawiać się należy, czy to nie jego ostatni podryg, który ma uratować jego autorytet. Bo też zaiste nigdzie nie widać, by idee Wilsonowskie znalazły prawdziwy oddźwięk i zrozumienie. A teraz, gdy ma się od haseł przejść do czynów, jesteśmy świadkami, jak ten sztuczny twór się rozkłada. Z chwilą bowiem, gdy zaczynają wchodzić w grę interesy poszczególnych narodów, powstają scysye między „zaprzyjaźnionemi" państwami, których widocznie dotychczas trzymała razem tylko potrzeba wspólnej akcyi obronnej przed niebezpieczeństwem germańskiem. Strach Anglii przed Wschodem zmusza ją do zmiany polityki wobec sowietów bez oglądania się na Francyę. Lloyd George ma nawet na zaproszenie sowietów jechać do Rosyi bolszewickiej dla wdrożenia pertraktacyi — rzekomo handlowych, które mają stanowić antydotum na bolszewizm. A z drugiej strony Francya w myśl haseł pana Clemenceau, że należy Rosyę ogrodzić drutem kolczastym, pcha nowe, do życia budzące się państwa do walki ze Sowdepią, by uratować swe miliardy, pożyczone Rosyi za czasów caratu. Dziewięć i pół miliardów franków wynoszą same procenta i amortyzacya długów wojennych, które Francya płaci rocznie, ubytek porodów w ostatniem pięcioleciu wynosił w samej nieokupowanej części Francyi blisko milion dusz, a mimo tego smutnego bilansu nie ma na razie zmiany na lepsze i Francya myśli jedynie o ratowaniu swych miliardów. Smutny to obraz a tem smutniejszy, że nic nie wskazuje na zmianę na lepsze.

—o—

Anglia finansuje Litwę.

Londyn. PAT. Havas. „Morningpost" podaje, że został zawarty układ finansowy między Anglią a Litwą, oddający całą przyszłość ekonomiczną i handlową w ręce finansistów angielskich. Estonia i Łotwa skłonne są zawrzeć układ analogiczny.

Około sprawy Caillaux.

Paryż. PAT. Havas. „Matin" ogłosił nowe dokumenty, udowadniające, że rząd niemiecki w roku 1913 pozostawał w stosunkach z niejakim Leninim(?), agentem Caillaux. W dokumencie tym wymieniony jest również nieżyjący już dzisiaj hr. Armand, który prowadził w Szwajcaryi rokowania z przedstawicielem austryackiego ciała dyplomatycznego, hr. Revertera.

Komplikacya sprawy adryatyckiej.

PARYŻ. (Tel. wł.). Bukareszteńskie wiadomości, jakoby Jugosławia przyjęła ultimatum Rady Najwyższej, okazały się mylne. Pp. Pasicz i Trumbicz zażądali w Paryżu przedłużenia czterodniowego terminu do odpowiedzi i prolongatę uzyskali.

Sytuacyę w tej sprawie skomplikował komunikat rządu amerykańskiego, w którym odrzucono francusko-angielski projekt kompromisu. Prez. Wilson trwa przy swojem, dla Jugosławii o wiele korzystniejszem stanowisku, którego nie przyjmują Włochy. Zachowanie się Waszyngtonu stwarza wogóle dla państw europejskich koalicyi położenie niemożliwe: Ameryka nie ratyfikuje traktatu, uchyla się od pozytywnej współpracy ze sojusznikami, kładzie jednak swoje veto przy pierwszej zaraz próbie uregulowania jakiejkolwiek sprawy bez jej udziału. I co się teraz stało w kwestyi adryatyckiej, powtórzy się zapewne w tureckiej itp. Jest to wprost obstrukcya, dla uporządkowania stosunków w Europie bardzo niebezpieczna.

WIEDEŃ. PAT. Biuro kor. donosi z Paryża: Jak podaje korespondent „Matinu" z Londynu, znajduje się w amerykańskiej nocie o kwestyi adryatyckiej przedewszystkiem wzmianka o sprzecznościach między kompromisem londyńskim a memoryałem z 9-go grudnia. Nota amerykańska oświadcza, że prezydent Stanów Zjednoczonych doszedł w swoich koncesyach do ostatnich granic. Nota podnosi te punkty, którym prezydent musi się stanowczo sprzeciwić, między innymi jako najważniejszy: terytoryalna łączność między Rjeką a Włochami, nota jest podpisana przez Lansinga. W dodatku do noty oświadcza Lansing wyraźnie, że jeżeliby nie uwzględniano stanowiska Ameryki, wówczas Ameryka wycofa się z traktatu wersalskiego, jakoteż i traktatu gwarancyjnego z Francyą, który jest obecnie przedmiotem obrad w senacie. Koresp. donosi dalej, że opinia w kołach konferencyi co do oceny tej noty jest podzielona. Istnieje skłonność uwzględnić stanowisko Wilsona, aby uniknąć definitywnego zerwania między Europą a Ameryką. Równocześnie jednak utrzymuje się pogląd, że Wilson może szuka sposobności, ażeby wycofać się z traktatu i uratować się w ten sposób z uciążliwego położenia, w które go wpędziła opozycya w senacie.

LYON. PAT. Radio krakowskie. Odpowiedź na notę prezydenta Wilsona w sprawie Adryatyku i M Azyi zredagowana zstała przez Lloyda George'a i Milleranda. Odpowiedzi tej jeszcze nie ogłoszono.

WILSON W SPRAWIE ADRYATYKU.

Londyn. PAT. Hav. donosi: Jak donoszą do Daily Mail z Nowego Jorku, sekretarz prezydenta Wilsona oświadczył, że Wilson w swojej nocie, dotyczącej Adryatyku, zagroził nie wycofaniem się ze spraw europejskich, a jedynie odwołaniem okrętów amerykańskich, pełniących straż na Adratyku.

—o—

Poseł Zamorski o międzynarodowej komisyi plebiscytowej.

Warszawa. PAT. Przedstawiciel rządu polskiego przy międzynarodowej komisyi plebiscytowej w Cieszynie, poseł Zamorski, udzielił przedstawicielom prasy następujących informacyi: Wedle umowy zawartej 5. listopada 1918 między Radą narodową a Narodnim Wyborem gminy czeskie na Śląsku podlegają władzom czeskim, zaś gminy inne, czeskie i niemieckie władzom polskim. Skutkiem tej umowy pod władzę czeską dostał się cały powiat Frydecki, 5 drobnych gmin powiatu cieszyńskiego i 6 wielkich gmin powiatu frysztackiego. Reszta powiatów frysztackiego, cieszyńskiego i bielskiego, przeszła pod władzę polską. Na skutek styczniowego najazdu czeskiego rada najwyższa w Paryżu podyktowała aprobowaną przez pp. Dmowskiego i Benesza umowę z 1. lutego z. r., wedle której przez środek powiatu cieszyńskiego i frysztackiego przechodzi linia demakacyjna. Administracya cywilna miała pozostać wedle norm umowy z 5. listopada 1918. Poza wojskową linią demarkacyjną znalazło się 82 gmin polskich, gdzie Czesi sprowadzili zarząd i pieniądze czeskie, nie potrafili jednak urządzić administracyi, która też w tych gminach chromała. Czesi zaprowadzili wzdłuż linii demarkacyjnej linię celną. Międzynarodowa komisya plebiscytowa posunęła linię demarkacyjną jako wojskową i celną, uznała ją jednak jako linię administracyjną i sądową. Uchwała komisyi poddaje w ten sposób 100 tysięcy ludności polskiej pod władze czeskie lub międzynarodowe. Uchwała doszła do skutku dzięki przyjazdowi międzynarodowej komisyi plebiscytowej, z gotowym już, a dla nas nieprzychylnym planem.

Rada narodowa Śląska, zgodnie z opinią ludności, uchwaliła rezolucyę przeciw wstępnym uchwałom komisyi.

Wyrok śmierci za sprzeniewierzenie.

Warszawa. (M.) Telefonem. Sąd wojskowy okręgu generalnego warszawskiego skazał porucznika Stanisława Wobrowskiego, oskarżonego o sprzeniewierzenie 10.000 marek na karę śmierci przez rozstrzelanie.

Z RADY AMBASADORÓW.

Lyon dnia 16 lutego. PAT. Radio krakowskie. Począwszy od najbliższego poniedziałku zajmą się przedstawiciele koalicyi na obradach londyńskich kwestwami drugorzędnej wagi. Millerand wyjedzie z kowrotem do Londynu w niedzielę. Obecnie są na porządku dziennym: kwestya turecka, kwestya rosyjska i sprawa wydania winnych.

Z koluarów sejmowych.

Warszawa. Umowy. rządu. W kolach sejmowych poddają ostrej krytyce umowę zawartą przez Ministerstwo kolei z międzynarodowem towarzystwem wagonów sypialnych. Komisya handlowo-przemysłowa zażądala tekstu umowy. Jak się dowiadujemy, umowa ta jest bardzo długotrwalą, gdyż uregulowanym jest w niej stosunek rządu polskiego do Towarzystwa wagonów sypialnych do 1. maja 1919. Poszczególne paragrafy umowy zawierają szereg świadczeń na rzecz międzyn. Towarz. wag syp. obciążających w bardzo znacznym stopniu skarb polski i tamujący jego swobodę ruchu. Umowa opiewa na złote polskie. Towarzystwo miałoby otrzymywać za 250 klm. 3 względnie 4 grosze zależnie od klasy. Pozatem ma Towarzystwo prawo pobierać dwa i pół złotych polskich za zamówienie biletu w agenturach Towarzystw. Ponieważ złote polskie dotąd nie są jeszcze naszą walutą, przeto Towarzystwo przyjmować będzie wypłaty w markach polskich, licząc za grosz 2 fen. Międzynarodowe Towarzystwo wagonów sypialnych otrzymuje prawo swobodnego kursowania swoich wagonów wraz z wagonami restauracyjnymi na wszystkich liniach, z tem, że Ministerstwo kolei nie ma prawa uruchomić własnych wagonów restauracyjnych na liniach, na których kursują wagony restauracyjne Międzynarodowego Tow. wag. syp. Towarzystwo otrzymuje wreszcie od rządu oświetlenie, ogrzewanie i używalność gazu za darmo. Umowa ta pochodzi jeszcze z czasów, gdy ministrem kolei był Eberhardt. Sfery sejmowe domagają się w sprawie układu tego wyjaśnień a ewentualnie zmian.

ROZŁAM W N. Z. R.

Warszawa. (WBK.) Ze sfer N. Z. R. otrzymujemy wiadomość, że w klubie sejmowym N. Z. R. noszą się z myślą wystąpienia z większości sejmowej, do czego klubowi dała uprawnienie Rada naczelna stronnictwa, która obradowała przed kilku dniami w Warszawie.

MISYE NA UKRAINIE.

Warszawa. (WBK.) W przejeździe na Ukrainę zatrzymały się w Warszawie 2 misye amerykańskie, udające się z pomocą ludności ukraińskiej. Jedna z tych misyi jest angielsko-amerykańska pod patronatem Society Friedda. Skład jej wynosi 10 osób a wiezie ona lekarstwa i odzież. Sekretarza tej misyi przyjął Petlura na dłuższej audyencyi. Drugą misyą jest misya amerykańsko-żydowska.

—o—

Objęcie koleje Gdańskich odroczono.

Warszawa (M). Telefonem. „Nowiny codzienne" donoszą z kół miarodajnych, że koleje gdańskie mają przejść w posiadanie Polski dopiero wówczas, gdy zawartą zostanie specyalna konwencya między Polską a Gdańskiem, co nastąpi najwcześniej za pół roku.

O stosunkach polsko-litewskich.

Wilno. W. B. K. Z Kowna donoszą: Prezes delegacyi litewskiej na konferencyę w Helsingforsie Dr. Zaunius ogłasza swe wrażenia z swej konferencyi. Twierdzi on, że konferencya nie osiągnęła owego głównego celu: utworzenia konwencyi militarnej państw kresowych. Delegaci litewscy podkreślali na niej, że dopóki nie jest załatwiony spór polsko-litewski, Litwa nie może zawierać z Polską konwencyi wojskowej. Na konwencyę taką zgodzi się ona pod warunkiem opuszczenia przez wojska polskie Litwy i uznania przez Polskę niepodległości. Wobec odmowy przedstawicieli Polski Litwini zaproponowali państwom bałtyckim zawarcie konwencyi militarnej „dla obrony przed Niemcami. Konferencya i na to się nie zgodziła, a wtedy Litwini oświadczyli że nie mogą wziąść udziału w konferencyi wspólnej z Polską. Ostatecznie powstała propozycya utworzenia komisyi ankietowej mającej na sformułowanie kwestyi szspornych pomiędzy Polską a Litwą i ułożenia sposobu ich rozwiązania. Dr. Zaunius wcale jednakowoż czy się komisya ta rzeczywiście zbierze. Uwagi swoje zreasumował on w ten sposób, że o ile kwestya polsko-litewska zostanie pomyślnie rozstrzygnięta, uważa on konwencyę militarną za możliwą; w przeciwnym razie Litwa konwencyi nie wzięłaby udziału.

—o—

Amerykański okręt wojenny ostrzeliwuje Odessę.

Wiedeń. PAT. Biuro koresp. donosi z Moskwy 16 bm.: Dnia 10 lutego zawinął amerykański okręt wojenny pod komendą kapitana Kellera do portu w Odessie. Keller udał się na ląd i pertraktował ze sowietem odeskim w sprawie obywateli amerykańskich, znajdujących się w Odessie. Po wyjeździe z portu rozpoczął okręt wojenny nagle miasto ostrzeliwać. Ogień trwał przez szereg godzin. Pod osłoną ognia armatniego zabrał okręt wojenny gwałtem kilka okrętów transportowych, znajdujących się w porcie. Komisarz dla spraw zagranicznych zaprotestował przeciwko temu postępowaniu, sprzeciwiającemu się prawu międzynarodowemu i regułom wojennym.

—o—

Akcya ratunkowa Żydów amerykańskich.

Kraków dostaje 2 i pół miliona marek.

Warszawa. (M.) Telefonem Dziś odbyła się konferencya wszystkich instytucyi ratunkowych żyd. Polski, Litwy i Białorusi, pod przewodnictwem dra Bogena. Obecni byli z Warszawy p. Rundstein i Dawidson, z okręgu warszawskiego pos. Farbstein, ze Lwowa dr. Rosmarin. Dr. Bogen przedstawił swój program co do rozdziału 38 mil. marek, przywiezionych z Ameryki. Po wysłuchaniu sprawozdania wszystkich delegatów uchwalono wyznaczyć 10 milionów marek dla ludności żyd. na Ukrainie i Wołyniu, 5 mil. dla okręgu lwowskiego, 2 i pół mil. dla Krakowa.

Reorganizacya policyi na wzór Anglii.

Przewodniczący angielskiej misyi instrukcyjno-policyjnej generał Marcready przybył wraz z pułk. S. Mellovem oraz personalem instruktorskim, na zaproszenie narodu polskiego w celu współdziałania w organizacyi policyi państwowej. Misya zapoznawszy się gruntownie z już dokonaną organizacyą straży bezpieczeństwa w Polsce i wniknąwszy w ducha prawodawstwa dotąd obowiązującego, wypracowała szereg memoryałów, dotyczących poszczególnych artykułów policyi i ułożyła plan ogólny reformy. Oczywiście i zgoła słusznie główny autor reorganizacyi gen. Marcready oparł ją na doświadczeniu i wzorach policyi angielskiej, uznanej powszechnie za najbardziej odpowiadającą potrzebom państwa i wymaganiom społeczeństwa.

Przed wcieleniem zasad tych w życie gen. Marcready, ulegając zwyczajom Zachodu w pierwszym rzędzie uznał za konieczne projekt przedstawić wyrazicielom opinii publicznej prasie. Onegdaj odbyła się w ministeryum spraw wewnętrznych prelekcya wstępna gen. Marcready, w której przedstawiono i uzasadniono wytyczne wskazania dla policyi polskiej. Z zadowoleniem możemy stwierdzić, iż odpowiadają one całkowicie wyrażonym przez nas niejednokrotnie poglądom, że policyant powinien być doborowym obywatelem, obrońcą ładu, sprawiedliwości i porządku. Niektóre wskazania gen. Marcready zostały już wprowadzone w życie, zarówno w służbie politycznej, jak i w szkolnictwie zawodowym.

—o—

Rozstrzelanie Kołczaka.

Wiedeń. (Telef.) Ministerstwo wojny w Londynie potwierdza wiadomość o rozstrzelaniu admirała Kołczaka.

KOGO KOALICYA ŻĄDA OD AUSTRO-WĘGIER.

Wiedeń. (Telefonem) Jak słychać w kołach oficyalnych, domaga się koalicya od republiki Austro-Niemieckiej następujących osób: hr. Berchtolda, byłego ministra spraw zagran. bar. Czernina i Konrada Hötzendorfa, od Węgier zaś: Buriana, arcyksięcia Józefa i generała Horthyego.

RATYFIKACYA TRAKTATU POKOJOWEGO PRZEZ WŁOCHY.

Lyon. PAT. Radio krakowskie. Z Rzymu donoszą, że król podpisał dekret ratyfikacyi pokoju z Bułgaryą.

Układy pokojowe z bolszewikami.

Warszawa. (M)) Telefonem: Dowiadujemy się z wiarygodnego źródła, że tendencyjnie rozpuszczonych wiadomości jakoby Łotwa miała zawrzeć pokój wzgl. rozejm z bolszewikami jest z gruntu fałszywa; o ile wiadomo ze źródeł dyplomatycznych, gdyby pokój z bolszewikoami miał być zawarty- to zgodnie z obecnemi tendencyami- akcyę tą przeprowadza Polska wspólnie z Łotwą, Ukrainą i t. d.

—o—

KOMISYA REPARACYJNA ZWALNIA AUSTR. PAPIERY WARTOŚCIOWE.

Wiedeń 17. lutego. PAT. Biuro koresp. donosi z Paryża: Komisya reparacyjna zakomunikowała austryackim sekretarzom stanu, że rządowi austryackiemu przyznano prawo swobodnego rozporządzania papierami zagranicznymi celem zakupna środków żywności. Nadto doniosła konferencya ambasadorów, że zakomunikowała życzenia przedłożone przez austryackich sekretarzy stanu rządom czterech mocarstw, z przychylną relacyą. Dotyczy th w szczególności natychmiastowego wejścia w życie sekcyi austryackiej komisyi reperacyjnej.

Wiedeń. 17. lutego. PAT. Biuro kor. donosi z Paryża 16 bm.: Sekretarz stanu Dr. Löwenfeld-Russ odjeżdża dzisiaj do Berna, sekretarz Dr. Reisch pozostaje do czwartku w Paryżu celem dalszego pertraktowania w kwestyach bieżących.

REWOLUCYA W WŁADYWOSTOKU.

Moskwa. PAT. Radio krakowskie. We Władywostoku wybuchła rewolucya, która rozszerzyła się na całą okolicę. Utworzył się prowizoryczny rząd, który się oświadczył za sowiecką Rosyą.

RUCH OKRĘTOWY W HOLANDYI ZASTANOWIONY.

Poldha. PAT. Radio krakowskie. W Amsterdamie i Rotterdamie wybuchł strajk robotników dokowych i marynarzy. Regularny ruch okrętowy w całej Holandyi zatrzymany.

UKŁADY FRANCUSKO- ANGIELSKIE.

Lyon. PAT. Radio krakowskie. Millerand powrócił w niedzielę wieczór do Paryża wraz z ministrem finansów Marsełem, sekretarzem ministerstwa aprowizacyi Thoumyrem i dyrektorem oddziału węglowego Aderam. Millerand przedstawił we czwartek wynik obrad przed komisyą spraw zagranicznych, a w niedzielę uda się z powrotem do Londynu, gdzie zabawi około 3 dni.

CECIL O NIEMCACH.

Wiedeń. (Telef.) Jak donoszą z Londynu angielski minister wojny Cecil wygłosił mowę, w której między innemi powiedział: Z Niemcami należy dobrze się obchodzić, by je nie wpędzić w ramiona sowietów rosyjskich.

Otwarcie Węg. Zgromadzenia Narodowego.

Wiedeń. PAT. Biuro koresp. donosi z Budapesztu: Zgromadzenie narodowe pod przewodnictwem posła ze starszeństwa Beli Bernata powitał prezydent ministrów Huszar mówiąc, że rozpoczyna ono pracę swoją w imię Boże. Naród węgierski w ostatnich czasach dużo przecierpiał z powodu słabości żywiołów mieszczańskich. Następował coraz bardziej zwrot na lewo, aż w końcu znalazł się naród z powodu świadomej zdrady nad brzegiem przepaści. Widoki przyszłości są w tej chwili jeszcze ciągle bez nadziei. Chcemy uprawiać węgierską politykę zagraniczną i przyłączyć się do organizmu całego świata. Wiemy, i czujemy w tej chwili dobrze, że źródłem naszego nieszczęścia jest to, iż świat nas nie znał i jeszcze teraz nas nie zna. Prezydent ministrów przedstawił następnie zadania, które ma załatwić Zgromadzenie narodowe. Są niemi: zawarcie pokoju, ustalenie formy rządu, nowa konstytucya, nowa ustawa wyborcza, uregulowanie administracyi i kwestyi narodowościowej, zorganizowanie armii narodowej i cały szereg innych spraw gospodarczych. Jako idea przewodnia muszą być uwzględnione dwie rzeczy: Ochrona chrześcijaństwa (Burzliwe oklaski) i rozwój Węgier, jako cel sam w sobie. W czasie rządów bolszewickich, powiedział mowca, popadła część robotników w manię wielkości. Nie dopuścimy, by choroba ta przerzuciła się także i na inne klasy (Burzliwe oklaski). Zgromadzenie narodowe wzmocni siłę węgierskiej ludności. Pierwszą sprawą którą panowie będziecie mieli załatwić, będzie wybór prowizorycznego Naczelnika państwa, którego autorytet, siła i mądrość uratują naród. Oby jak najrychlej rząd odpowiedzialny objął rządy. (Burzliwe oklaski].

WYDANIE SPRAWCÓW WOJNY.

Lyon. PAT. Radio krakowskie. Na czele komisyi, która zajmie się rozpatrywaniem dowodów winy przestępców wojennych stoi Juliusz Cambon. Rząd angielski będzie reprezentowany przez lorda Birkenheada.

CZESI A POŻYCZKA WOJENNA AUSTRYACKA.

Praga. PAT. Pravo lidu proponuje, ażeby rząd czesko-słowacki zażądał zapłacenia austryackich pożyczek wojennych przez Niemcy, a to na podstawie § 232 układu pokojowego z Niemcami, który opiewa, że wszelkie szkody wyrządzone wojną mają być wynagrodzone przez Niemcy.

SPADEK OBCEJ WALUTY W BUDAPESZCIE.

Wiedeń. (Telef.) Z Budapesztu donoszą: Na gieldzie tamtejszej panował gwałtowny spadek waluty zagranicznej. Kurs dolarów spadł do 225 koron, również i frank szwajcarski i liry włoskie znacznie spadły.

Wiedeń. (Telef.) Na gieldzie tutejszej panował dzisiaj spokojniejszy nastrój.

KRONIKA.

— Z powodu nagłych trudności redakcyjnych numer dzisiejszy wyszedł w zmniejszonej objętości.

OBJAZD DEL. GAŁECKIEGO.

Lwów, 17 lutego. PAT. Generalny delegat rządu Dr Gałecki wyjechał dzisiaj w towarzystwie naczelnika urzędów odbudowy osiedlisk inżyniera Horasadowicza i radcy ministeryalnego inż. Dulanowicza w sprawach urzędowych do Gorlic.

— Ignacy Friedmann, genialny pianista wystąpi u nas z jednym koncertem w niedzielę dnia 22 lm. w sali „Sokoła". Znakomity pianista odegra [illegible]ch-Busoniego: Chaconne, Chopina; Sonatę h moll, Schumanna: Karnawał, Liszta: Wielką uwerturę do opery „Tannhäuser" a nadto kompozycye swoje, Scriabina i Liszta.

— Poranek Meyerbeera odbędzie się nieodwołalnie dnia 22 bm. w sali Tow. Lekarskiego. Prelegentem jest Dr. Reiss, w części ilustracyjnej odśpiewają wyjątki z najsławniejszych oper tego kompozytora: PP. Oświęcimska (sopranistka koloraturowa.

F. Greaes (tenor) uczniowie prof. Warmutha, oraz znany śpiewak Adam Mazanek (bas). Akompaniuje prof. Bolesław Wallek-Walewski. Bilety są już do nabycia u J. Rudnickiego Linia A-B.

Poranek z Ignacym Dygasem odbędzie się w niedzielę dnia 7. marca w sali Tow. Lekarskiego. Bilety do nabycia u J. Rudnickiego linia A-B.

Pożar. Wczoraj przedpołudniem wybuchł pożar w młynie p. Sperlinga na Prądniku Czerwonym. Eksplodowały dwie beczki benzyny, od których zajęła się szopa drewniana. Dzięki sprężystości straży pożarnej, która przybyła w sile dwóch plutonów, udało się pożar zlokalizować, przyczem jeden ze strażników uległ poparzeniu.

— Z teatru „Bagatela". Dzisiejsza premiera „Wuja Bernarda" obudziła w mieście ogromne zainteresowanie. Zarówno na pierwszem przedstawieniu jak i dalszych spodziewane jest przepełnienie, które zresztą usprawiedliwi istotną wartość komedwi Friedmanna i Kottowa oraz głośna reklama scen zagranicznych utrzymujących ją stale na repertoarze. „Wuj Bernard" powtórzony będzie następnie w piątek i sobotę.

— Na ofiary pogromów na Ukrainie złożyli: N. N. K 20.—, personal firmy Holzer (Dom bankowy) w Sukiennicach K 150.—.

— Sobotnie przedstawienie dla dzieci i młodzieży w ‚Bagateli' przyniesie program niezwykle barwny i ciekawy złożony z utworów Zofii Rogoszowej znakomitej autorki i Józefy Rogosz-Pieńkowskiej. W szeregu wykonawców stanie także autorka sama świetna recytatorka.

Repertuar teatru miejsk. im. Juliusza Słowackiego

We środę 18 b. m.: „Nina" L. Kampfa.

Repertuar teatru miejskiego powszechnego.

medya w 4 akt. W. Sardou i Sp. (poraz pierwszy).

We środę 18 b. m.: „Madame sans Gene".

Repertuar teatru „Bagatela".

W środę 18 b. m.: „Wuj Bernard" kom. Friedmanna i Kottowa (premiera).

Repertuar operetki w „Nowościach".

We środę 18 b. m.: „Targ na dziewczęta", amerykańska operetka Jacobiego (premiera).

Repertuar teatru żydowskiego.

W środę 18 b. m.: „Obłąkana z miłości".

NADESŁANE.

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada.

Dział gospodarczy.

WYWÓZ BANKNOTÓW CZESKICH.

Praga 17 lutego: PAT-. Tarif-Anzegier donosi, że Austrya kupuje w Szwajcaryi towary za czesko-słowackie banknoty. Z tego powodu kurs twch banknotów się obniża. Rząd czesko-słowacki zamierza wobec tego zakazać wywozu banknotów czeskosłowackich za granicę.

PRODUKCYA NAFTY W BAKU.

Warszawa W. B. K. Z Baku donoszą: Obecnie w rejonie Baku wydobywa się miesięcznie 20 do 25 milionów pudów ropy. W końcu listopada ubiegłego roku zapasy produktów naftowych wynosiły 200milionów pudów. Robotników wypłaca się naftą.

*Z Izby handlowej we Lwowie. Ministerstwo przemysłu i handlu zatwierdziło p. Leopolda Baczewskiego na stanowisku prezydenta, a p. Ludwika Winiarza na stanowisku wiceprezydenta Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie na rok 1920.

Olbrzymi rozwój ruchu społecznego w Nowej Zelandyi. Kooperatywy w Nowej Zelandyi doszły podczas wojny do takiej potęgi organizacyjnej i finansowej, że obecnie starają się stworzyć kosztem 15 milionów dolarów (wg. obecnego kursu około 2-ch miliardów marek polsk.) własną morską linię handlową dla przewozu towarów do St. Zjednoczonych i Europy. Szczególnie silną jest kooperatywa rolnicza.

*Obuwie. Z drożyzny skór i braków aprowizacyjnych korzystają przedewszystkiem fabrykanci obuwia w b. Kongresówce i stale podwyższają ceny swoich wyrobów. Małopolska niechętnie kupuje wyroby Kongresówki, gdyż okazało się, że jakkolwiek są gruntownie wykonane, nie są jednak trwałe. Zagranicznej skóry wierzchniej coraz mniej jest w kraju, a krajowe fabrykaty box i chevraux nie stoją na wyżynie. Czesi, którzy dawniej zalewali rynek nasz obuwiem, nie mogą tego obecnie uczynić, gdyż rząd czeski nie zezwala im na wywóz. Fabryki czeskie posiadają wielkie zapasy obuwia i możnaby je łatwo nabyć drogą wymiany za skórę surową. Możnaby właśnie wykorzystać okoliczność, że w Czechach daje się obecnie dotkliwie odczuć brak surowca; a publiczność żąda stale teraz obuwia luksusowego. Nie pomogła zupełnie ustawa podatkowa o wyrobach luksusowych. Fabryki czesko-słowackie połączyły się obecnie w Stowarzyszenie z ogr. por. „Aga", które ma poczynić kroki celem ułatwienia i umożliwienia importu surowców i eksportu wyrobów gotowych.

*Galanteryjne wyroby z żelaza. Import ich z Niemiec ustał, gdyż Niemcy zaopatrują w nie obecnie Francuzów i Amerykan, którzy płacą wszelką cenę. Wysoki kurs franka i dolara sprawia, że nawet te wygórowane ceny przedstawiają się dla Francyi i Ameryki jako nizkie. Dla Polski pozostają jedynie te artykuły, których inne kraje nie zapotrzebowują. Mimo że przywóz łopat, wideł kos, sierpów, motyk wolny jest od cła, nie sprowadza się u nas chwilowo tych artykułów.

*Stosunki finansowe między Anglią a Francyą. Nasz koresp. (L) wiedeński telefonuje: „Petit Parisien" donosi, że rokowania między Anglią a Francyą w sprawie kursu wymiennego wydały korzystne rezultaty. Oba te państwa postanowiły postępować solidarnie na giełdzie nowojorskiej w sprawie pięcioprocentowej pożyczki, zaciągniętej we wrześniu 1915 r., a spłacalnej w połowie października b. r. Uchwalono też, że niemieckie wypłaty na rzecz Francyi mają być eskontowane i zabezpieczone pewnemi gwarancyami.

GIEŁDA W ODESIE.

Warszawa. W. B. K Wedle wiadomości otrzymanych z Odessy giełda odeska notuje następujące kusa: funt szterlingów 2600 rb. Lir [illegible] 65 rb. frank francuski 75—84 rb. funt turecki [illegible] rubli. Marka niemiecka 35—38 rb. niestęplow[illegible] korona austryacka 8—12 rb. Za 10 rb. w z[illegible] płaci się 2600 do 2800 rb. Za sto rubli car[illegible] płaci się 420 rb. Niebywałe ceny osiągnęły [illegible] lanty, których karat kosztuje obecnie 80. do [illegible] rubli.

Kurs dewiz. Wiedeń 17 II. PAT. Kursa aust[illegible] centrali dewiz z 16 bm.: Amsterdam 9450, Berlin 399, Zurych 875, Chrystyania 4950, Kopenhaga 4300, Sztokholm 5350, marki 298, lei 350, lewy 335, szwajcarskie 4650, francuskie 1980, włoskie 1575, angielskie 950, dolary 260, ruble carskie 260.

Kursa we wolnym obrocie: Zagrzeb 215-230, Budapeszt 10000 K 110-120, 1000 K 113-123, Kraków 135-145, Praga 290-310. czeskosłowackie noty koronowe 170-190.

Zurych 17 lutego. PAT. Giełda Berlin 6.15 (6.10), Wiedeń 2.30 (205), Praga 6.25 5.50), Holandya 225.50 (225.50), Nowy Jork 606 (605), Londyn 21 (20.66) Paryż 43.75 (42.50), Kopenhaga 90 (88.50), SSztokholm 114 (113), Chrystyania 106 (104), Madryt 105.50 (105.50), noty koronowe 2.50 (255).

GIEŁDA KRAKOWSKA Z 17-go LUTEGO.

Akcye bankowe:	ofiar.	żądano	tranzakc.
Bank Przemysłowy	610·—	640·—	
„ Hipoteczny	740·—	—·—	
„ Gal. dla handlu i przemysłu	600·—	640·—	
Gal. Ziemski Bank Kredytowy	490·—	520·—	
Gal. Bank Ludowy dla rolnictwa i handlu	280·—	—·—	
Akcye Tow. handl. i przem.:			
Polskie Tow. handl.	420·—	460·—	440·—
Handl. Spółka akc. „Impex"	—·—	—·—	
Zieleniewski	1200·—	1250·—	1250·—
„Lemiesz" fabryka maszyn rolniczych	—·—	—·—	
Fabr. Portland-Cementu, Szczakowa	—·—	—·—	
„Górka" fabryka cementu	1150·—	1200·—	
Gal. akc. Zakłady Górn. Sierszа	1870·—	1925·—	—·—
„Tepege" Tow. dla przedsięb. górniczych	1800·—	1900·—	1850·—
Waluty i dewizy:			
Marki niemieckie	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Ruble carskie po 500 rb.	240·—	250·—	[illegible]
„ dumskie	65·—	75·—	
Lei rumuńskie	[illegible]	[illegible]	
Liry włoskie	—·—	—·—	
Berlin	—·—	—·—	
Praga	—·—	—·—	[illegible]

KINO OPIEKA
ZIELONA 17.
TELEFON 2474.

Od wtorku, dnia 17-go do poniedziałku, dnia 23-go lutego 1920 roku

Wielki film społeczny w 6-ciu częściach p. t. **BUNTOWNIK** Treść tego arcydzieła osnuta jest na tle pamiętnego i historycznego zabójstwa austryackiego prezydenta ministrów hr. Stürkha. Kolosalne tłumy ludzi. Oryginalne sceny rewolucyi wiedeńskiej. Porywająca akcya.

Początek w dnie powszednie o godzinie 4·30 popołudniu, w soboty, niedziele i święta o godzinie 3-ej popołudniu. 1014

Cały dochód przeznaczony dla inwalidów

Gmina izraelicka w Zabłociu ad Żywiec
rozpisuje niniejszem

KONKURS

na posadę nauczyciela religii w 3-klasowej szkole izraelickiej w Zabłociu,

któryby zarazem pełnił funkcyę sekretarza gminy izraelickiej wyznaniowej w tej samej miejscowości. Do powyższej posady przywiązane jest następujące wynagrodzenie: 6000 koron rocznie i 100 procent dodatku drożyźnianego.

Posada ta nadaną zostanie na rok prowizorycznie, po upływie roku zadawalniającego wykonania poruczonych obowiązków, może nastąpić stabilizacya.

Wymaga się od nauczyciela i sekretarza dokładnej znajomości języka polskiego i niemieckiego w słowie i piśmie, oraz znajomości języka hebrajskiego wedle najnowszej metody nauczania.

Pierwszeństwo mają ci, którzy nie przekroczyli 35 roku życia. Boczne dochody są przewidziane.

Oferty ze świadectwami należy przesyłać pod adresem: p. Wilhelma Glasnera, przełożonego gminy izraelickiej w Zabłociu ad Żywiec.

W razie zaproszenia kandydata do osobistego przedstawienia się, zostaną mu koszta podróży zwrócone. 1621

Dyrekcya 8 kl. Gimnazyum w Pułtusku (z. Warszawska) poszukuje

nauczyciela (ki) 1639

matematyki i fizyki. Oferty wraz z odpisami świadectw ewentualnie z podaniem warunków przesyłać pod adr. dyr. Dincesa w Pułtusku.

Panna pisząca biegle po polsku i po niemiecku na maszynie obznajomiona z rachunkami handlowymi, **znajdzie zaraz posadę jako praktykantka** w biurze handlowem w Krakowie. Zgłoszenia list. do Administracyi „Nowego Dziennika“ pod „Biuro handlowe“. 1646

Dom Spedycyjny „KURYER“
Józefa Czerwińskiego
w Podgórzu, ul. Nadwiślańska 24.
Telefon Nr. 311. 1041

przyjmuje wszelkie przesyłki towarów w zakres spedytorski wchodzące.

Nadto kursuje wóz spedytorski powyższej firmy w celu natychmiastowego odwiezienia towarów na dworce i wysłania jako

KURYER POSPIESZNY.

Mydlarza zdolnego, z dłuższą praktyką poszukuje pierwsza gorlicka fabryka wleo, mydła i sody Langsam, Sommer i Rabinowicz w Gorlicach. Zgłoszenia w kancelaryi fabryki w godz. urzędowych 1628

RUTYNOWANEGO BUCHALTERA
oraz biegłej stenotypistki

polsko-niemieckiej poszukuje biuro spedycyjne „Komercya“, Kraków, Poselska 17. Posady do objęcia natychmiast. Zgłoszenia między godziną 10—11 przed południem. 3280

PIERWSZA
FABRYKA WĘDLIN KOSZERNYCH
A. S. SPIRY
Kraków, Krakowska 5.

1010

poleca przedwojennej jakości kiełbasę, salami cielęcą węgierską, paryską, weroneską, pasztetową itd.; szynkę: wołową, cielęcą i westfalską; mostek wołowy i ozor wędzony po przystępnych cenach, hurtownie i częściowo.

Nowo otworzony
Hurtowny skład naczyń kuchennych
emaliowanych, cynowanych oraz metalporcelany
1571
DOM HANDLOWY
„POLFERRUM“
Warszawa, Złota 57.

Sprzedaż emalii I. i II. gat. na wagę.

Najtańsze źródło!!

Rutynowany solicytator adwokacki
piszący biegle na maszynie z kilkuletnią praktyką biurową, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia do Administracyi „Nowego Dziennika“ pod „H. 100“. 3286.

!! WAŻNE DLA UCZĄCYCH SIĘ HEBRAJSKIEGO !!

We wszystkich księgarniach jest już do nabycia

Kiesz. Słownik Polsko-Hebrajski

Cena egzemplarza 40 K. 3289

Skład gł.: Księg. A. FAUSTA, Kraków, ulica Krakowska.

ADRES WYD.:
J. NUSSBAUM, KRAKÓW, MIODOWA 19.

Proszę owego nieznajomego,
któremu dnia 5-go b. m.
na stacyi Słotwina-Brzesko
dałem pakunek do przytrzymania o podanie adresu do Adm. „N. Dz“. pod „Pakunek“. 3285

Ostrzeżenie!
JAN FARBOWSKI i SP.
PRZEDSIĘBIORSTWO ELEKTROTECHNICZNE
w Krakowie przy ul. Grodzkiej

Zawiadamiam PP. interesentów, że były mój spólnik p. K. SWOBODA nie należy więcej do Spółki. Tem samem za zamówienia uczynione u mojego byłego spólnika p K. Swobody, względnie za zaliczki do jego rąk uskutecznione, firma nasza nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności. 3287

JAN FARBOWSKI i SP.

ZŁOTO, PERŁY, BRYLANTY
kupuje, płacąc najwyższe ceny
Aron Rapaport, Kraków
3284 **ulica Brzozowa L. 16, II. p.**

ZMIANA ADRESU.
Spółka transportowa
„CRACOVIA“
Dom spedycyjno-komisowy. Agencya cłowa
W KRAKOWIE
obecnie ul. Grodzka L. 60.
Telefon 270.

Filia Wiedeń, I. Schoenlaterngasse Nr. 7 a. Tel. 3191-VIII.

Przesyłki zbiorowe z większych miast kraju i zagranicy. Pośrednictwo w uzyskaniu zezwoleń przy- i wywozowych, załatwianie formalności cłowych. Magazyny do przechowywania towarów i mebli.

NA EKSPORT
polecam ARTYKUŁY WSZELKIEGO RODZAJU jako to: SPOŻYWCZE I INNE.
OFERTY 1614
Dom Handlowy Leon Orzeł
Warszawa, Marszałkowska 68. Tel. 403-33.

Zapalniczki, kamyki do tychże, bateryę, lampki elektr., gramofony płyty. Instrumenty muzyczne, wszelkie struny i przybory do tychże. Artykuły fotograficzne oraz towary galanteryjne poleca hurtownie

LEOPOLD HUTTRER
KRAKÓW, GRODZKA 43. 1514

Zawiadamiam Szan. Klientelę, iż w tym sezonie letnim będziemy od 20-go lutego przyjmować

KAPELUSZE DAMSKIE
do przefasonywania, przeszywania i farbowania
według najnowszych modeli paryskich.

Poszukuje się **kilka panienek** do nauki w przeszywaniu kapeluszy słomkowych.

Z poważaniem
J. GROSS, fabryka kapeluszy
3268 **Kraków, Stradom 27.**

Nakładem Gal. Spółki Wydawniczej w Krakowie. Redaktor nacz. i odp.: Dr. Wilhelm Berkelhammer.
Drukarnia „Prasa“ ... w Krakowie, ul. Orzeszkowej 7.